

Forslag

til

Lov om svangerskabsafbrydelse.

Fremsat den 10. oktober 1974 af *Inge Krogh* (KrF), *Arne Bjerregaard* (KrF), *Bracher* (KrF), *Chr. Christensen* (KrF), *Honoré* (KrF), *Jens Møller* (KrF) og *Inger Stilling Pedersen* (KrF).

Kap. I.

Betingelser.

§ 1. En kvinde, som har bopæl her i landet eller har særlig tilknytning hertil, kan få sit svangerskab afbrudt, hvis 1) svangerskabet eller fødslen medfører fare for kvindens liv eller for alvorlig forringelse af hendes helbred, 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i borgerlig straffelovs § 210 eller §§ 216-224.

Kap. II.

Besluttende myndighed.

§ 2. Overlægen ved et offentligt anerkendt sygehus afgør, om de i § 1, nr. 1, nævnte betingelser er til stede.

Stk. 2. I de i § 1, nr. 2, nævnte tilfælde må svangerskabsafbrydelse kun finde sted, såfremt der er sket anmeldelse til politiet om forbrydelsen, og anmeldelsen — efter stedfunden politiundersøgelse — ikke er afvist som urigtig.

§ 3. Afgørelsen af de i § 2 nævnte tilfælde kan indbringes for et ankenævn, der oprettes af justitsministeren. Ankenævnet består af en formand og et antal medlemmer. Formanden skal have juridisk embedseksamen. I behandlingen af hver klage deltager mindst 3 medlemmer, herunder formanden eller et medlem, der opfylder betingelserne for at være formand for nævnet. Af de to andre medlemmer skal mindst den ene være speciallæge i gynækologi.

Stk. 2. Den oprindelige beslutning kan kun ændres, hvis der er enighed herom i ankenævnet.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer samt stedfortrædere beskikkes af justitsministeren for indtil 4 år ad gangen.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter forretningsordenen for ankenævnet.

Kap. III.

Fremgangsmåden.

§ 4. Hvor en læge skønner, at der foreligger omstændigheder, der falder ind under de i § 1 nævnte tilfælde, skal denne henvise kvinden til overlægen på et offentligt anerkendt sygehus.

Stk. 2. Vedkommende overlæge afgør efter samråd med kvinden og om muligt barnefaderen, om indgreb skal foretages.

§ 5. Er kvinden på grund af sindssygdom, åndssvaghed eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, eller er kvinden under 18 år eller umyndiggjort i personlig henseende, skal forældremyndighedens indehavere deltage i samrådet med overlægen.

§ 6. Nægter overlægen på vedkommende sygehus eller sygehusafdeling at foretage indgreb, selv om betingelserne i § 1 ifølge ankenævnets afgørelse er opfyldt, skal kvinden henvises til et andet sygehus eller sygehusafdeling.

§ 7. Udgifterne i forbindelse med indgrebet afholdes efter de gældende regler for hospitalsophold.

Kap. IV.

Svangerskabsforebyggelse m. v.

§ 8. Vejledning i anvendelse af svangerskabsforebyggende midler hos lægen lige-stilles med hensyn til betaling og refusion med anden form for lægelig bistand.

Stk. 2. Ønsker patienten ikke at modtage denne vejledning hos sin egen læge, eller ønsker lægen ikke at give den, skal han kunne henvise til anden lægelig vejledning.

§ 9. Svangerskabsforebyggende midler må kun forhandles, hvis de er godkendt af sundhedsstyrelsen.

Stk. 2. Erhvervsmæssig undersøgelse af urinprøver med henblik på påvisning af svangerskab må kun foretages af læger og apotekere samt personer, som sundhedsstyrelsen autoriserer hertil.

Kap. V.

Indberetningspligt og straffebestemmelser.

§ 10. Når indgrebet er foretaget, indberettes tilfældet til sundhedsstyrelsen.

§ 11. En læge, der foretager svangerskabsafbrydelse, uden at betingelserne i § 1 er opfyldt, straffes, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov, med hæfte eller fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, som uden at være læge afbryder en andens svangerskab eller medvirker hertil, straffes med fængsel indtil 4 år, medmindre højere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 3. Overtrædelse af § 9 eller af vilkår, der er fastsat for godkendelse efter § 9, stk. 1, straffes med bøde.

§ 12. Den, som til andre end sygehuse og praktiserende læger sælger genstande eller stoffer, der må antages at være bestemt til afbrydelse af svangerskab, eller i øvrigt stiller sådanne genstande eller vejledning til rådighed, straffes med bøde, hæfte eller under særlig skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

Kap. VI.

Ikrafttræden m. v.

§ 13. Loven træder i kraft den 00.

Stk. 2. Lov nr. 350 af 13. juni 1973 om svangerskabsafbrydelse m. v. ophæves.

§ 14. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for disse landsdele med de ændringer, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

I svangerskabsloven, der trådte i kraft 1. oktober 1973, bestemmes, at en kvinde har ret til svangerskabsafbrydelse, hvis indgrebet foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge. Efter ikrafttrædelsesdatoen er der foretaget et stigende antal legale svangerskabsafbrydelser på vore hospitaler. I januar kvartal var antallet 23 pct. højere end i oktober kvartal 1973 og ca. 70 pct. højere end gennemsnittet for de fire kvartaler fra 1/4-72 til 31/3-73.

Stigningen i januar kvartal er specielt stor blandt kvinder bosat i Københavnsområdet og blandt kvinder i alderen 20-24 år.

Det drejer sig ifølge opgørelsen fra sundhedsstyrelsen om ca. 5.842 indgreb i januar kvartal. Efter at tallene var gået i trykken, kom yderligere 150 for sent anmeldte tilfælde til, der ikke kom med i

statistikken. Man kan desuden regne med, at der ikke sker fyldestgørende anmeldelse af tilfældene, og at der for januar kvartal mangler registrering af yderligere 100 tilfælde.

Der findes ingen statistik over årsagerne til kvindernes ønske om svangerskabets afbrydelse, men det fremføres af overlæger på gynækologiske afdelinger, at det kun i sjældne tilfælde er alvorlige sociale grunde, derimod i stigende grad bekvemmelighedsgrunde. Adskillige bruger svangerskabsafbrydelsen som præventionsmiddel. I mange tilfælde har de unge kvinder ifølge oplysninger fra mødrethjælpsinstitutionerne følt sig presset til en svangerskabsafbrydelse, de ikke selv har ønsket.

Det må anses ulykkeligt for det store antal kvinder, idet svangerskabsafbrydelse i de fleste tilfælde

vil øve en indvirkning på kvindens psyke. Endvidere kan det medføre fare for, at kvinden ikke senere kan blive gravid.

Endelig kan man ikke se bort fra en risiko ved selve indgrebet og i perioden lige efter.

Kristeligt folkeparti fremsætter af disse grunde, men først og fremmest af hensyn til det ufødte barn, ovenstående forslag til svangerskabslov.

En kvindes svangerskab bør kun kunne afbrydes, hvis der er alvorlig fare for kvindens liv eller helbred i gennemførelsen af svangerskab eller fødsel, eller hvis graviditeten skyldes de forhold, som angives i borgerlig straffelovs § 210 eller §§ 216-224.

Afgørelsen om, hvorvidt svangerskabet skal afbrydes, træffes af en overlæge ved et offentligt aner-

kendt sygehus. Overlægens afgørelse kan ankes til et nævn, der tænkes sammensat af en formand med juridisk embedseksamen og tre andre medlemmer, hvoraf én skal være speciallæge i kvindesygdomme.

Afgørelsen træffes af overlægen i samråd med kvinden og eventuelt barnefaderen; hvis kvinden er svagt begavet eller sindssyg, bør samrådet ske med værgeren.

Som anført må det anses for vigtigt, at kvinderne oplyses om prævention, og at der er let adgang hertil. Der bør være mulighed for gratis undervisning ved mødrehjælpens klinikker; når disse efter bistandslovens ikrafttræden formentlig nedlægges, da ved det sociale udvalg. Til præventive midler bør gives højeste medicintilskud.